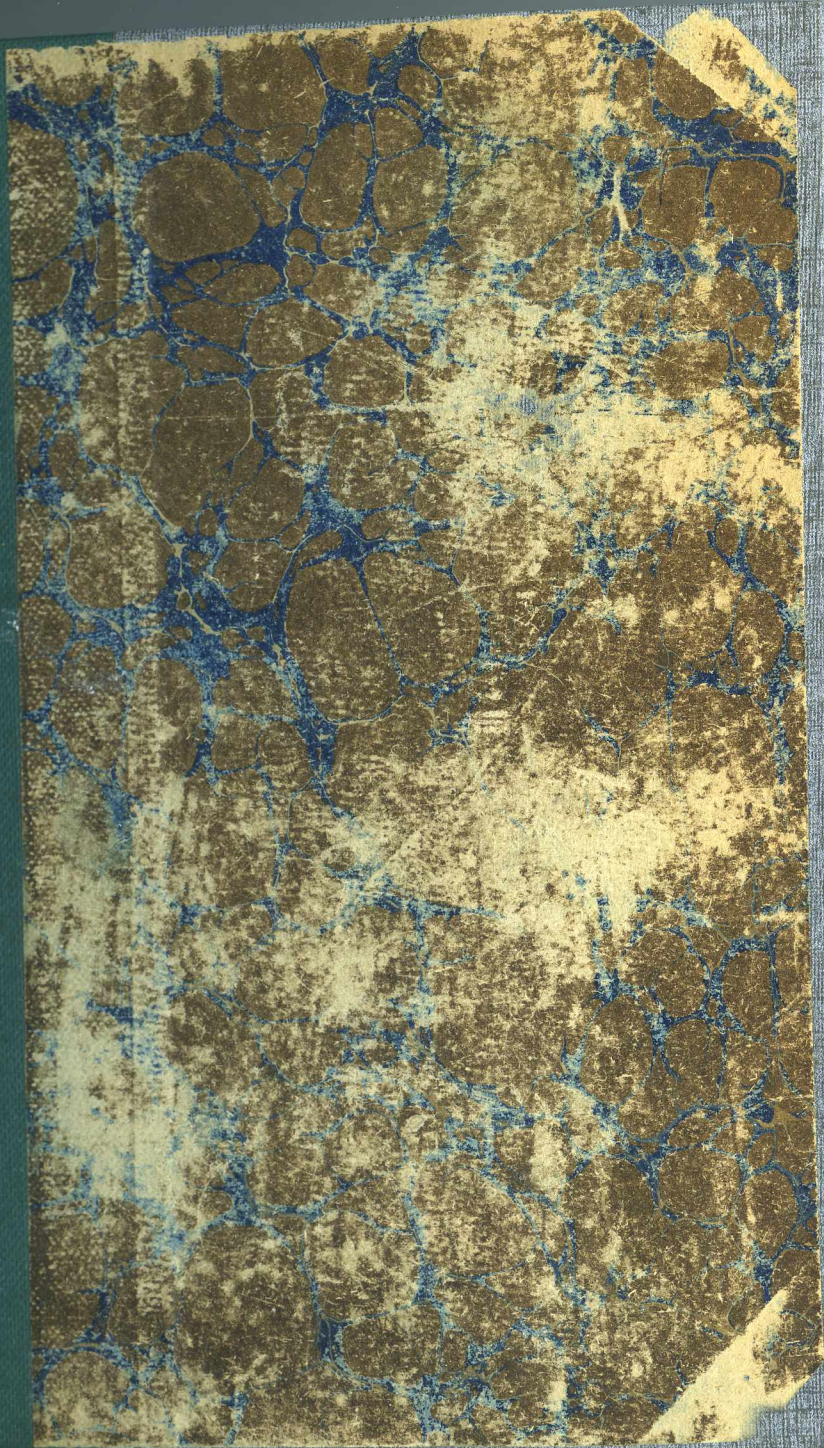

Politikai
röpiratok.

161.

161
1436

KI A VIVÁT?!

A

VÁLASZTÓ-POLGÁROK FIGYELMÉBE

ÉKES RIGMUSOKBAN

AJÁNlja

TORMARESZELŐ PÁL.

UTÁNNYOMÁS TILOS.

Ára: 8 kr. — 100 példány ára: 6 frt.

5.

PEST, 1869.

KAPHATÓ HECKENAST GUSZTÁV KIADÓ-HIVATALABAN.

(Egyetem-utca 4-ik szám).

„Szebb jövődöt a hazának!
Bus napjai már valának.“

D^oBALLAGI MÓR.

Adj' Isten jó napot! íme benyitottam,
Ki vagyok, mi vagyok? elmondom legottan,
De ha nem mondom is, csak nézz a szemembe,
— Nem hamis tükör az, — rám ismerhetsz egybe'!

Magyar ember vagyok, egyenes, őszinte,
Kinek az a nyelvén, a mit érez szíve,
Igazság-szerető, szabadság-imádó,
Sötétség-gyűlölő, csalárdság-utáló.

A csűrés-csavarás nem az én kenyérem,
Hogyha valami bánt, magamba nem nyelem;
Hej! pedig lelkemnek most sincs nyugovója,
Azért fordultam be egykét igaz szóra.

Kedves atyámfia! a miket itt mondok,
Hallgasd figyelemmel, mert nem tréfadolgok,
Fogadd be igéim, mint a föld a magot,
Hogy teremhessenek áldásos asztagot.

* * *

„Magyarország felett meggyült a zimankó,
 Majd annyi a bajunk, mint a bécsi bankó,⁶⁶
 De e sok baj között az a legnagyobbik
 (A mibe az ember lépten-nyomon botlik),
 Hogy nincs egyetértés, nincsen egy akarat,
 Ez errefelé húz, az meg amott marad; —
 Pedig ha előre akarunk hatolni,
 Nem kell a szekeret elül-hátul tolni;
 A vesszőnyalábot, ha össze van kötve,
 Nincsen oly erős kéz, a mely kettétörje,
 De hogyha megoldták, odavan ereje,
 A gyermek is könnyen elbánhatik vele.
 A meg hasonlásnak konkolyt terem magva,
 Árát a magyar nép hej! sokszor megadta!
 Elpusztult a vetés, a biztató remény,
 Hányszor arattunk gazt a szinbúza helyén. . . .
 S annyi példa után sem tudnánk okulni,
 Nyitott szemmel fognánk a verembe hullni?
 Bizony azt mondanám: Isten átka rajtunk,
 Nem hogy egyek lennénk, — két pártra szakadtunk;
 Apa fiú ellen, testvér testvér ellen,
 Gyűlölség, rágalom vannak napirenden,
 Gúnynyal, szidalommal egymást tépik, vérzik,
 És e harcz alatt csak a hon szíve vérzik!

Szomorú igazság híven felmutatva,
 Méltó, hogy egykissé gondolkodjunk rajta:
 Mi oka-foka van ennek a nagy rosznak?
 A baj forrásai honnan fakadoznak?
 A gyűlölség üszkét vajjon kik hinték el?
 Kik keverték a bort keserű epével?

És ha rábukkantunk a baj gyökerére,
 Könnyű lesz találni majd a szög fejére;
 Meglátjuk, a dolgok fenekére nyúlva,
 Kikre nehezedik a hibának súlya?
 S a való-igazság tiszta világánál,
 Mely előtt a homály mint a vert had hátrál,
 Fölismerjük: mit kell tennünk, hogy hazánkra
 Felsüssön végre a szebb jövő sugára.

Volt egy dicső korszak, nagy idők kezdete, —
 Álmából a nemzet életre ébredé,
 Szabadon köszönté a fölkelő napot,
 Minden magyar keble örömtől dagadott;
 Űtött a szabadság megváltó órája,
 Önállóság lépett a függés nyomába,
 Ősi szent jogait a hon visszanyerte,
 Esküvel a király meg is pecsételte.
 Az alkotmány fája kivirágzott szépen,
 Boldogok lettek vón a népek tövében.

De mikor a nemzet elnyerte, mi övé,
 Nyilait az ármány ellene kilövé;
 Felhők takarák el a szép napvilágot,
 Dühöngött az orkán, a villám levágott. . . .
 De minek festeném e borzasztó képet?
 Átküzdünk a harczot, azután sötét lett.
 Siralom völgye lón a két testvérország,
 Kezét megkötötték, javait elorzák,
 Idegenek jöttek tort ülni fölötte,
 Azt hívék, hogy immár odavan örökre.

Következtek aztán súlyos, nehéz évek,
 Vége-hossza nem volt a kinszenvedésnek. . . .
 S mint ha egy családot valami nagy gyász ért,
 Annak minden tagja szenvedne a másért:
 Egymás kebelére borultunk zokogva,
 Testvérekké lettünk, szivünk összeforra.
 És a közös kín közt közös volt reményünk,
 — Ennek köszönhetjük, hogy még ma is élünk, —
 Mert a reményt, hitet, megovtuk épségben,
 Ez volt kalauzunk a vak sötétségben,
 S bár sokat gyötörtek, zaklattak miattuk:
 Jogainkat soha, soha föl nem adtuk!

„Hát egyszer csak fordul a dolgoknak sora,
 Eczetesedni kezd a szomszédnak bora;“
 Felütik fejöket a háborgó habok,
 Az állam hajója nagy veszélyben forog,
 Recseg az árboczfa, szakad a vitorla,
 Egy-egy résen a víz már-már beomolna. . . .
 Látja a kormányos s parancsot ad sebtén:
 Ez ezt, az azt tegye, senki ne heverjen;
 S hogy segílyt nyujtson még az utolsó kéz is, —
 A kié kötve volt, föloldják azét is.

Kedves atyámfia, ez így történt, láttuk,
 Föloldták kezünket, hogy ne essék kárunk,
 De hogy az egyesség szilárd legyen köztünk,
 Törvény értelmében szükség kiegyeznünk.
 Maga a fejdelem ezt bölcsen belátván,
 Csavarintott egyet országa kormányán,
 S így szólott magában: „Elég ebből ennyi,

Ezentúl másképp kell a dolognak menni;
 S népem ohajáról hogy tudomást vegyek:
 Összehívom Pestre legott a rendeket.“
 Dictum factum, úgy lett; azon vettük észre —
 Tavaszra változott az idő, nem őszre,
 Fakadozni kezdett a reménység fája,
 Verőfényes szép nap mosolyogván rája.

Hajh! de nincsen öröm soha öröm nélkül,
 Jól megy dolgunk? a baj biz' mindjárt mellénk ül,
 S úgy átfog, átölel erős két karjával,
 Alig rázhatjuk le az életen által.
 Így vala ez most is. Míg el valánk nyomva,
 Míg vállunk a nehéz kískeresztet hordta:
 Egy reményben éltünk, egy úton haladtunk,
 Jogainkból soha semmit föl nem adtunk;
 De mikor a hajnal már pirkadni kezdte,
 A visszavonás, im, újra féket veszte,
 Egyetértés helyett két pártra szakadtunk . . .
 Bizony azt mondanám: Isten átka rajtunk!

S íme ebben rejlik a dolog csomója,
 Csakhogy biz' az nincsen nagyon becsomózva,
 Mert a kinek szemét nem takarja hályog,
 Fölismerheti az itt az igazságot.
 Két pártra szakadtunk: „jobb“-pártra, „bal“-pártra,
 A mi hatvanegyben nem volt, van az mármá;
 Akkor csak egy zászló lengett mindenfelé,
 Mely ezen jelszavat: „negyvennyolcz“, viselé.
 Maga a mostani „jobb“-pártnak vezére
 Szívvel-lélekkel állt a rendek élére,

Azt, a mi a mienk, védve, követelve,
 Szóban és írásban nyilatkozott elve.
 De azóta sok víz lefolyt a Dunán ám,
 A világ is fordult egy nagyot a hátán,
 S vele sok köpönyeg fordult szélmentének,
 Elv és meggyőződés lim-lomok levének.
 Párt támadt: a „jobb“-párt, és fölszínre jutván,
 Ugyancsak izzadt a „közösügyes“ munkán,
 S hogy áthidalhassa bürüvel az örvényt:
 Jogainkat szépen megnyirbálta önkényt.
 Ki lett hát hűtelen a régi zászlóhoz?
 Pedig a hűtlenség bizony nem sok jót hoz!
 A visszavonásnak ki lón magvetője?
 — Világos az eset, okulhatsz belőle.

A baloldal ma is azt az elvet vallja,
 A mely hatvanegyben vala magasztalva,
 S ha akkor igaz volt, most is az, — hiába!
 A ki igazságát be nem látja: kába.
 Hisz' a hazafi-elv nem fehér papiros,
 Mely, ha akarom: zöld, ha akarom: piros;
 Rendületlen legyen az, mint a kőszikla,
 A hullámtorlattal törhetlenül víva.

Király és nemzet közt az alku megtörtént,
 Alkottak immáron „örálloul“ törvényt,
 Erejét tisztelni tartozik mindenki,
 De azért, ha hibás, jóvá lehet tenni:
 Országgyűlés hozta, ez föl is bonthatja,
 S hogy jóra forduljon ország állapotja, —

Új törvényt szerezhethet alapján az elvnek,
 Melynek áldásai szebb jövőt teremnek.
 És így tenni szükség, sőt még kötelesség,
 Nehogy előbb-utóbb valami baj essék;
 Mert, ha nincs jól rakva s nem szilárd az alap:
 Összeroskadnak a rá épített falak.
 A „jobb“-párt „alap“-ja pedig ilyen épen,
 — Nincs és nem is lesz az a népnek szívében!

Hej! ez az alkotmány furcsa egy építmény,
 Magad is láthatod, reája tekintvén;
 A ki építette, szörnyen nagyra tartja,
 Van is mit látni rajt', hiszen elég tarka:
 Téglája: „közösügy“, „kvóta“ a maltere,
 „Delegáció“-ból áll kettős födele,
 S hogy a fal valahogy a helyét megállja, —
 Nyolczszázezer szurony támasztó sasfája *).

Szó, a mi szó, bizony nincs rendén a széna,
 Tenni kéne erről, nem holnap, de még ma;
 De csak úgy fordulhat jóra majd a dolog,
 Ha balpártiakból telnek ki a sorok, —
 Ha az országgyűlés túlnyomó többsége
 Baloldaliakból leszzen összetéve.
 Azért, atyámfia, mondjon bármit bár ki,
 Vállat vállhoz vetni és össze kell állni;
 Hogyha ellentállunk a mézes szavaknak,
 Melyek hitegetők ajkáról fakadnak:

*) Sasfa, a kerítést támasztó czölöp.

Győzni fog a jó ügy, semmi kétség benne,
S a mi a mienk volt, — mind vissza lesz nyerve!

Igaz, hogy a „jobb“-párt fűhöz-fához kapkod,
Feszíti tüdejét, hogy adjon nagy hangot,
Dicsekedve kiáll utca közepére:
„Ez is, az is vívmány! mindenünk van végre!“
Az egyik azt mondja: „Mit akar a bal-párt?
Zavart, forradalmat, a hazának nagy kárt!“
A másik így kiált: „Íme, az Istennek
Mennyorszában a jók szintén jobbján ülnek!“
A harmadik így szól: „Behozzák a muszkát,
A haza vidéki lesznek ekkép puszták!“
A negyedik — — no de ki győzné mind szuszszal!
Szóval: rémítgetnek sokféle mumussal.
Pedig biz' maguk sem tudják, mit beszélnek,
Beillenék az mind vadonat mesének.
Tehát mindenünk van? már mindent megkaptunk?
Azt mondják, „láthatni az új subát rajtunk“?
Láthatni, az igaz, — de mi van alatta?
Hej! fura jószágok vannak hozzávarrva.
Ugyan, atyámfia, gondolkodjál, kérlek,
Érzed-e, hogy könnyebb azóta a mérleg?
Veszed-e észre, hogy jobbra fordult sorsod?
Látom, azt mondod: csak megtörték a borsot.
Mit akar a „bal“-párt, forradalmat, zavart?
No ez a beszéd ám az igazán zavart!
Jobban szeretjük mi féltett szép hazánkat,
Mint azok, a kiknek nyelvén ily szó árad;
Nincsen-e családunk, házunk és tűzhelyünk?
Biz' a ribillió eszünkbe' sincs nekünk!

A magyar nép mindig tiszteli törvényét,
 Hazáért, királyért, kész ontani véré;
 De ha a törvénynek akad mi hibája:
 Törvényes módon azt javítani kívánja. —
 Mennyben jobboldalon ülnek a jók, igaz,
 Csakhogy a mi égben, — nincs úgy a földön az,
 Aztán meg maga az Irás szava mondja:
 „Az elsők változnak majdan utolsókra“,
 Hátha a kik itt most jobboldalon ülnek,
 Isten színe előtt a balra kerülnek?!
 Behozzuk a muszkát? ez még csak a czifra,
 Méltán maradhatna szem, száj tátva-nyitva!
 Mi hoznók be? lám-lám! mit össze nem szőnek,
 'Sz ők adtak nyugdíjt a muszkavezetőknek!

Rábukkantunk, íme, a baj gyökerére,
 Rá is koppintottunk a szögnek fejére,
 Okulhat belőle, ki okulni akar,
 Láthatja: mit tegyen a ki igaz magyar.
 „Higyetek, de kinek? jól megválaszszátok,
 Mert a könnyenhivés rajtunk merő átok,
 Lássátok, az élet olyan mint egy ponyva,
 Mely instanciákkal van végig bevonva;
 Tanulságos verset vesz az ember róla,
 A míg ki nem rántják a ponyvát alóla.
 Ti buzát szoktatok teríteni ponyvára,
 S tisztán vizitek az élet piaczára,
 Én is a mit ide híven feljegyeztem
 Korunk ponyvájára, szemem szedegettem.
 Tisztán adom nektek e valódi magot,
 Mindenik szem terem egy vezércsillagot;

Ezen csillag után induljon mindenki,
Sötétségben tovább ne maradjon senki!“ *)

* * *

Elég is lenne már mostanra a szóból,
A közmondás szerint: keveset a jóból, —
De bizony Isten úgy nekimelegedtem,
Mint egyszer a huszár-kéz az ütközetben.
Ha már benne vagyok, addig meg nem állok,
Míg egynehány nevet elő nem számlálok,
Koszorúba fűzve s büszkén rámutatva:
Elvét ezek közül senki föl nem adta!

Legelső helyen áll — — még nem is mondtam ki,
S neve hatását már arczodon láthatni,
Szemed ragyogása, szived gyors verése,
Véred buzdulása, lelked hevülése,
Mind, mind azt mutatja, hogy tudod, kit értek,
Kalapot emelvén dicső nagy nevének.
Kossuth! igen ő az, kinek lángszelleme
Nagy gondolatoknak mérhetlen tengere,
„Negyvennyolcz“-nak ő volt lelke, alkotója,
Nemzetének létét ő volt ki megóvta;
Eszénél csupán csak honszerelme nagyobb,
Mely mint nyáron a nap, olyan tisztán ragyog;
A hazától távol, környezve sok gondtól,
Csak a hazáért él, csupán arra gondol.
A hol jár, a hol kél, áldás szálljon rája!
Minden igaz magyar szívből ezt kívánja.

*) Az „Aranytrombitá“-ból.

Tisza, Ghiczy Kálmán nagyeszű vezérek,
 Nem rettentik őket a bajok, veszélyek,
 Tudják csinját-binját kormányzás titkának,
 Fenekére látnak minden taktikának;
 Kezök a törvényen, ajkukon igazság,
 — Adja Isten, hogy a harcztot kivivhassák!

Irányi Dániel igaz szó barátja,
 Hej! sokak szemében könyfacsaró szálka!
 Rendíthetlen halad a kitűzött mesgyén,
 „Negyvenyolcz“ zászlaját magasan lengetvén.

Bónis Sámuel is ritkítja ám párját,
 Ellenfelei is tisztelettel látják;
 Helyén vagyon nála a szív és az elme,
 Biztos vezetője a haza szerelme.

Nyáry Pál vas ember, hajthatatlan jellem,
 Régóta otthonos már a küzdelmekben;
 Mint a kardcsapások — szikrázó szavai
 Az ellentáborra úgy szoktak omlani.

Böszörményi László bár beteges, gyenge,
 Annál aczélosabb nem csüggedő lelke;
 Viseli fogságát, túri szenvedését,
 Szorongattatását enyhítse a részvét.

Szilágyi, Simonyi, Ludwigh Lajos, Markos,
 Balpárti táborban mind a négy jó markos;
 Hát Podmaniczky és gavallér Keglevics?
 Van több báró és gróf, de még egy herczeg is.

De hogy befejezzem, polgártárs, szavamat,
 — Mert az idő immár jól előre haladt, —
 Még csak Pestről szólok, hol a belvárosban
 Ujházy László áll Deákkal egy sorban,
 Azaz nem egy sorban, hanem inkább szemben,
 Követi jelöltek lévén mindaketten.
 Ujházy László a „negyvennyolcz“-nak híve,
 Számkivetésben él már kétszer tiz éve,
 Sokat szenvedett, túrt, hazájától távol,
 Tengerek választják szülő-országától,
 De miként az arany tűzben is az marad:
 Szilárdan állt minden sorscsapások alatt.

Jókai a Teréz-külváros jelöltje,
 Neve az országot rég betündökölte;
 Gyémánt a jelleme, arany a pennája,
 Ő maga egy egész kincsesel teli bánya.

A József-városban Csernátony Lajos,
 Kire a „jobb“-oldal hej! nagyon haragos;
 Oly hegyes a tolla, mint beretva éle,
 Nincs az a potentát, a kitől ő félne.

Legvégsőre maradt a Ferencz-külváros,
 Baloldali jelölt itten Vidacs János,
 Egyenes a lelke, a népnek embere,
 A jó ügynek sok ily hazafi kellene!

* * *

Ezzel, atyámfia, beszédem bevégezem,
— Utánam is küldött már a feleségem, —
A miket mondottam, vedd jól fontolóra,
Ne hallgass, ne hajolj mézes-mázos szóra,
Mert csalfa, ármányos ez a mai világ...
De ha azt kérdezik: földi, ki a vivát?
Ekképen kiáltsunk egy szívvel, egy hanggal:
Éljen a haza! és éljen a baloldal!

A szabadelvű közönségnek következő könyvek

☛ különös figyelmébe ajánlatnak: ☛

Áldor Imre. Kossuth és Perczel. A honvédegyleteknek és a magyar népnek ajánlva. Függelékül: Irányi Dániel megjegyzései és a központi honvéd-bizottmány nyilatkozata. (94 lap, 8-rét) füzve 40 kr.

Arany furulya. Dalok és elbeszélések az 1848—49-ki szabadságharcz idejéből. A magyar nép számára összegyűjté **Áldor Imre.** 1868. (92 lap 8-rét.) Szinezett borítékba füzve 30 kr.

A forradalom költészete. Költemények és közlemények az 1848—49-ik szabadságharcz idejéből. Szerkeszti és kiadja **Áldor Imre.** (8-rét 358 l.) Petőfi S. arcképével. Füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.

A köztörvényhatósági önkormányzat biztosításáról. A szabadság híveinek. (Nagy 8-rét 102 lap) füzve 80 kr.

Kászton-Imperfalvi Csuták Kálmán. Aradi fogságom alatt írt adatok az 1848/9-ki évi szabadságharcz, különösen Erdély havasai ellen vezetett hadjáratról. 8-rét füzve 1 ft. 60 kr.

Honvédvilág. Szerk. Kunsági és Potemkin. Két kötet. Füzve 2 ft.

Adomák és jellemző vonások a forradalom és honvéd-életből. (8-rét, 192 lap.) Füzve 80 kr.

A Bach-korszak adomákban. Összegyűjté egy **Bach-huszár.** (8-rét, 200 lap.) Füzve 80 kr.

Vargyas Endre. A magyar szabadságharcz története 1848—49-ben. Egykoru folyóiratok, jelesebb honi és külföldi munkák, emlékiratok s szemtanúk nyomán. (40—60 negyedréti iven, 70—80 képpel.) Megjelenik 10 füzetben. Előfizetési ára 3 ft., későbbi bolti ára 4 ft.

Kossuth Lajos arcképe. Életnagyságu mellkép. Egy 1867-ben Turinban készült fényrajzkép után rajzolta **Marastoni J.** Ára 2 ft.

Kossuth Lajos 1848-ki arcképe. Szép aczélmetszés a nép számára. Keretben 20 kr.

Jókai Mór arcképe. Rajzolta **Pecz H.,** nyomtatta **Rohn A.** Ára 2 ft.

Pest, 1869. Nyomatott Heckenast Gusztávnál.

